

Datum

2018-04-12

Vår referens

Sandra Lundberg

Utvecklingssekreterare

sandra.lundberg@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Magnus Olsson (SD) om att införa "Staffanstorpsmodellen" i Malmö STK-2017-1210

Sammanfattning

Magnus Olsson (SD) yrkar i en motion att berörda nämnder och förvaltningar ges i uppdrag att utreda möjligheten att införa Staffanstorps kommuns lösning på bostadsbristen för nyanlända migranter samt att ge tekniska nämnden och berörda förvaltningar i uppdrag att i enlighet med utredningens förslag implementera "Staffanstorpsmodellen" i Malmö stad. Mot bakgrund av de handlingsplaner som tydliggör Malmö stads arbete med bostadsförsörjning, individens rätt till bostad och kommunens arbete med att motverka segregation och främja nyanländas etablering samt de olika typer av boendelösningar som redan finns är den sammantagna bedömningen att motionen bör avslås.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige avslår Magnus Olssons (SD) motion om att införa "Staffanstorpsmodellen" i Malmö.

Beslutsunderlag

- Motion av Magnus Olsson (SD) om att införa "Staffanstorpsmodellen" i Malmö
- Remissvar från servicenämnden
- Remissvar från tekniska nämnden
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden
- G-Tjänsteskrivelse ksau 180423 Motion från Magnus Olsson (SD) om att införa "Staffanstorpsmodellen" i Malmö

Beslutsplanering

KS Fördelningsmöte 2017-10-09

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-04-23

Kommunstyrelsen 2018-05-02

Kommunfullmäktige 2018-05-31

Beslutet skickas till

servicenämnden

tekniska nämnden

arbetsmarknads- och socialnämnden

Ärendet

Motionären Magnus Olsson (SD) framför mot bakgrund av den ökande hemlösheten, bristen på bostäder samt svårigheter för nyanlända att få en bostad att Staffanstorps kommuns bostadslösningar för nyanlända ska införas i Malmö. Motionären lyfter hur Staffanstorps kommun löst bostadsproblemet för nyanlända och ensamkommande genom att låta dessa bo i enklare boenden, vilket ger tak över huvudet samtidigt som kostnaderna hålls nere. Staffanstorps kommun har köpt in sex husvagnar där det bor två personer i varje husvagn. I motionen uppges ingen behöva bo på hotell och kommunen behöver inte heller köpa lägenheter. Motionären menar att införandet av ”Staffanstorpsmodellen” inte behöver innebära att Malmö stad köper in husvagnar utan det kan även vara tält eller andra temporära boendelösningar som inte kostar mycket och som uppmuntrar nyanlända att skaffa egen försörjning och bostad.

Motionären yrkar på att ge berörda nämnder och förvaltningar i uppdrag att utreda möjligheten att införa Staffanstorps lösning på bostadsbristen för nyanlända migranter i Malmö samt ge tekniska nämnden och berörda förvaltningar i uppdrag att enligt utredningens förslag implementera ”Staffanstorpsmodellen” i Malmö stad.

Remissinstansernas yttrande

Motionen har gått på remiss till servicenämnden, tekniska nämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden. Servicenämnden och tekniska nämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen. Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslår att motionen bedöms vara besvarad utifrån det som framförts. Eftersom nämnderna framför liknande synpunkter har de sammanfattats. I de delar där nämnderna har synpunkter utöver detta så framgår det specifikt.

Servicenämnden anser inte att Staffanstorp kommuns lösning med inköp av husvagnar är förenligt med målen i *Handlingsplanen för bostadsförsörjning 2014–2017* om en långsiktigt hållbar bostadsförsörjning med högt ställda ekologiska krav, god standard på utemiljön och boendekvaliteten och bostadsplanering med demokratiska ambitioner som motverka boendesegregation. Servicenämnden, som har ställt sig positiv till förslaget om *Handlingsplanen för bostadsförsörjning 2018–2020*, anser inte heller att Staffanstorp kommuns lösning att köpa in husvagnar är förenligt med de föreslagna målen gällande hållbara livsmiljöer, strategisk långsiktighet och verkan för att tillgodose utsatta gruppers behov. Förslaget till handlingsplan innehåller strategier för hur staden ska arbeta för att hålla hög takt i bostadsbyggandet, öka tillgången på bostäder för hushåll med låga inkomster samt planerade insatser för att nå de bostadspolitiska målen. Nämnden anser att det är på detta sätt som staden ska arbeta med bostadsförsörjning.

Servicenämnden framför också att Malmö har vuxit kraftigt de senaste tio åren, vilket ses som positivt men samtidigt ger stora utmaningar för stadens planering. Några av de största utmaningarna handlar om att upprätthålla ett högt bostadsbyggande och att öka möjligheten för hushåll med låga inkomster till en bra bostad. I förslaget till *Handlingsplan för bostadsförsörjning 2018–2022* presenteras nyanländas förutsättningar på bostadsmarknaden. De som nyligen anlänt till Sverige har oftast gemensamt att de saknar förankring på bostadsmarknaden och på arbetsmarknaden. Ofta har hushållen låga eller inga ekonomiska förutsättningar att få en bostad som motsvarar deras behov och förutsättningarna att ordna eget boende är starkt begränsade. Det är därutöver en lång process att bygga permanenta bostäder, varför Malmö stad tar fram

temporära bostadslösningar för de som anvisats enligt bostättningslagen¹ (bl.a. modulbostäder). En fördel med modulbostäder är att de är flexibla och storleken och sammansättningen kan anpassas så de passar både familjer och singelhushåll.

Serviceämnden framhåller att kommunen behöver ta ställning till flera faktorer vid planeringen av nya bostäder. En viktig fråga för gruppen nyanlända är att skapa goda förutsättningar för integration. Bostäder behöver tas fram i alla delar av staden annars finns en risk att den segregation som redan finns förstärks. Utöver det behöver man ta hänsyn till och göra avvägningar vad gäller ett antal fastighetsrelaterade frågor såsom brandskydd, säkerhet, miljöfrågor och Boverkets riktlinjer. Modulbostäder och andra temporära bostäder ska planeras på samma sätt som permanenta boenden. Man ska tänka på att det finns en bra utemiljö, kollektivtrafik, närhet till grundskola, förskolor, vårdinrättningar etc. Inte minst gäller detta för de boenden där barnfamiljer placeras. Serviceämnden lyfter även hur trångboddhetsnormen (SOU 1986:5)² säger att samtliga hushållsmedlemmar (inklusive barn) ska ha eget sovrum, förutom makar och partners som ska dela. Dessutom ska det finnas ett kök och ett vardagsrum. I Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2013:1) om ekonomiskt bistånd står det att för ett hushåll med minst en vuxen och ett barn bör det finnas sovrum, vardagsrum och kök eller kokvrå. Partners och barn kan dela sovrum, när barnen blir äldre ska man ta större hänsyn till barns personliga integritet och överväga om barnen behöver egna rum³. I arbetsmarknads- och socialnämndens nya beställning till tekniska nämnden av bostäder för anvisade enligt bostättningslagen 2018 och 2019 specificerades inte bostadsformen eller storleken på bostaden. Detta för att inte begränsa framtagandet av bostäder, men serviceämnden vill betona utifrån ett barnperspektiv att samtliga familjehushåll bör placeras i bostad med enskilt kök och WC.

En utgångspunkt som både tekniska nämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden lyfter i sina yttranden är de kriterier som arbetsmarknads- och socialnämnden ställer på boenden som kommunen erbjuder de nyanlända; de ska hålla en rimlig standard med beaktande av kostnadsaspekten. Lagen ställer inte krav på att kommunerna ska tillhandahålla fullvärdiga bostäder till målgruppen. Vad gäller ensamstående personer eller hushåll utan barn anser arbetsmarknads- och socialnämnden att kollektivboenden och liknande där man delar på ett rum liksom kök och dusch/toalett är en rimlig standard i avvaktan på att de själva hittar en annan bostad på den ordinarie bostadsmarknaden. I kommunens planering för nya boenden för målgruppen finns också ett antal lägenheter i modulhus. I dessa planeras ensamstående personer dela på en lägenhet. För barnfamiljer har målsättningen varit att kunna erbjuda lägenheter med andrahandskontrakt och utan besittningsskydd. De flesta lägenheter som är disponibla för målgruppen är i modulhus eller i andra typer av speciallösningar. Boendet ger referenser som kan användas när familjerna söker en egen bostad på den öppna bostadsmarknaden. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är rimligt att kommunanvisade barnfamiljer får tillgång till en bostad i form av en lägenhet, exempelvis i ett modulhus, och att boenden i vandrarhem eller andra former av kollektivboenden för barnfamiljer så långt som möjligt ska undvikas. Det handlar om barnens uppväxtvillkor och att ge barnen en rimlig möjlighet att kunna etablera sig i Malmö med skolgång, kamrater och fritidsaktiviteter. Det underlättar också

---

¹ Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Lagen innebär att Sveriges kommuner är skyldiga att efter anvisning ta emot nyanlända med uppehållstillstånd (flyktingar, annan skyddsbehövande enligt vissa bestämmelser i utlänningslagen och deras anhöriga) för bosättning.

² <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2016/trangboddheten-i-storstadsregionerna.pdf>

³ <http://www.socialstyrelsen.se/sosfs/2013-1>

föräldrarnas etablering i samhället.

Tekniska nämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden redogör i sina yttranden över hur Malmö stads mottagande ser ut och de boendelösningar som finns. Malmö stad skulle 2016 ta emot 488 kommunanvisade personer och 2017 408 personer. 2018 ska Malmö stad ta emot 155 personer. Kommunanvisade har i Malmö sedan 2016 erbjudits boende i kollektivboenden (ensamhushåll), mindre lägenheter i omställda serviceboenden (främst barnfamiljer) samt ett antal lägenheter (barnfamiljer). I dagsläget förfogar arbetsmarknads- och socialnämnden över ca 640 boendeplatser åt kommunanvisade hushåll. Det finns planering för ytterligare ca 450 bostäder, varav ett mindre antal lägenheter och andra lösningar men främst modulbostäder för ensamstående eller familjer. Efter en beställning från tekniska nämnden i november 2016 köpte servicenämnden in 34 bostadsrätter som hyrts ut med andrahandskontrakt, utan besittningsskydd, till nyanlända barnfamiljer. Tekniska nämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 maj 2017 att tills vidare upphöra med att hos servicenämnden göra beställningar av bostadsrättslägenheter. Det senaste köpeavtalet avseende bostadsrättslägenhet tecknades den 10 april 2017. Alla bostäder som erbjuds kommunanvisade är tillfälliga och hyrestiden kan som längst bli fyra år eftersom besittningsrätten till bostaden då inträder. Målsättningen är att personerna ska hitta en bostad på den ordinarie bostadsmarknaden så snart som möjligt och det är också en information som kommuniceras tydligt. De nyanlända ges också information och stöd i hur man söker bostad i Sverige.

Tekniska nämnden framhåller i sitt yttrande att nämnden arbetar på bred front med att hitta olika boendelösningar. Inriktningen i arbetsmarknads- och socialnämndens arbete har varit att de nyanlända som anvisas för bosättning är nya Malmöbor som kommunen enligt lag är skyldiga att ta emot. De blir folkbokförda i kommunen och de boenden och övrigt stöd som kommunen ger ska underlätta integration och etablering på arbets- och bostadsmarknaden.

Tekniska nämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden hänvisar i sina yttranden till information på Staffanstorps kommuns hemsida enligt vilken kommunen under hösten 2017 har, för att akut hantera boendet för kommunanvisade vuxna ensamstående män, köpt in sex husvagnar. Maximalt kan det bo två personer i varje husvagn. Enligt tillgänglig information har Staffanstorps kommun andra boendelösningar än husvagnar för familjer och erbjuder bland annat lägenheter och vandrarhem. Kommunen köper inte in bostadsrätter eller villor.⁴ Staffanstorps kommun har enligt kommunstyrelsens ordförande under år 2017, fram till den 22 december, tagit emot 77 nyanlända varav cirka 12 personer bor i husvagn. Kommunen omplacerar, enligt kommunstyrelsens ordförande, nyanlända till lägenheter från husvagnar och vandrarhem i den takt de får tillgång till lägenheter.⁵ I förslag till bostadsförsörjningsprogram för Staffanstorp framgår att: ”Boenden för nyanlända finns i flera olika former, allt från kommunalt ägda bostadsrätter till förhyrning av privatpersoners bostäder eller delar av sådana”.⁶ Det finns i Staffanstorps kommun sedan maj 2016 en bostadsstrategi för nyanländas bosättning där som mål uttrycks att ”Boendet ska planeras som en integrerad del i bebyggelse, inte som en speciell anläggning”. Som första punkt i strategin anges: ”att kommunstyrelsen utfärdar ett direktiv innebärande att de återstående lägenheter i Staffanstorpshus AB (vid årsskiftet 28 st. lägenheter)

⁴ <https://staffanstorp.se/2017/09/22/tillfallig-boendelosning-for-ensamkommande-nyanlanda/#VadGor>

⁵ <http://www.skd.se/2017/12/20/en-familj-far-lagenhet-lagom-till-jul/>

⁶ Beslutat av Staffanstorps kommunfullmäktige 18 september 2018, <https://staffanstorp.se/kommun-och-politik/sa-styrs-kommunen/kallelser-handlingar-och-protokoll/#2fdb323dd6eb149-193c192c90ec404061-fef2a4e50b09745096-762cd04e0e82745124>

i första hand inte säljs utan används till sociala ändamål (inkl. bostäder till nyanlända)”.⁷ Båda nämnderna konstaterar därmed i sina yttranden att Staffanstorp, liksom många andra kommuner, verkar använda flera olika typer av lösningar för att ordna boende för nyanlända, allt från boende i husvagnar och vandrarhem till hyreslägenheter och bostadsrätter. Flera av de boendelösningar som tillhandahålls nyanlända hushåll i Staffanstorp finns också i Malmö.

Stadskontorets kommentarer och sammantagen bedömning

Stadskontoret ställer sig bakom det som framförts av remissinstanserna.

Boende är en social rättighet som ska tillgodoses av det allmänna enligt både FN-deklarationen och regeringsformen⁸, tillsammans med rätten till hälsa, arbete, utbildning samt social omsorg och trygghet. Bra boendemiljö ger en bättre grund till en bra hälsa och levnadssituation. Barnkonventionen säger att alla barn har rätt till tryggt boende. Det är särskilt viktigt för Malmö stad att arbeta för långsiktigt hållbar bostadsförsörjning som motverkar boendesegregation och möter olika gruppers behov enligt de handlingsplaner som finns. Nyanländas boende bör formas så att barn och vuxnas rättigheter tillgodoses, etablering i samhället främjas och segregationen i Malmö motverkas. Att införa temporära boendelösningar i form av husvagnar eller tält till nyanlända är inte förenligt med detta och bidrar inte till långsiktig hållbarhet och motverkad segregation. Det är därutöver tydligt att Malmö stad (och även Staffanstorps kommun) redan arbetar med olika former av boendelösningar till nyanlända som anvisats kommunen. I Malmö stad utgår detta från principen att boendet ska hålla en rimlig standard med beaktande av kostnadsaspekten.

Mot bakgrund av de handlingsplaner som tydliggör Malmö stads arbete med bostadsförsörjning, individens rätt till bostad och kommunens arbete med att motverka segregation och främja nyanländas etablering samt de olika typer av boendelösningar som redan finns är den sammantagna bedömningen att motionen bör avslås.

Ansvariga

Bertil Siöström Avdelningschef
Eva Marie Tancred Utvecklingssekreterare
Andreas Norbrant Stadsdirektör

---

⁷ <https://staffanstorp.se/wp-content/uploads/2016/03/Bostadsforsorjningsstrategi.pdf>

⁸ FN-deklarationen artikel 25 och Regeringsformen 1 kap. 2 § första stycket